

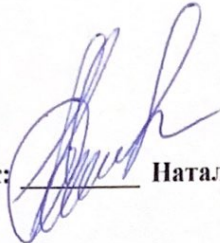
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет юридичний
Кафедра державно-правових дисциплін та українознавства

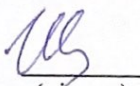
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПРАВОЗНАВСТВА
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми: **Право**
(назва)

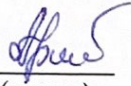
за спеціальністю: **081 Право**
(шифр, назва)

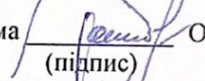
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

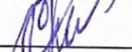
Розробник: **Наталія БОНДАР, доцент, доктор філософії за спеціальністю 081 Право**

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри ДПД та українознавства (назва кафедри)	протокол від 27.09.2023 р. № 3
	<p>Завідувач кафедри Світлана ШЕСТАКОВА (прізвище, ініціали)</p>

Погоджено:

Гарант освітньої програми **Ірина АРІСТОВА**
(підпис) (ПІБ)

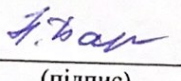
Декан факультету, де реалізується освітня програма **Олег РОГОВЕНКО**
(підпис) (ПІБ)

Завідувач відділу аспірантури та докторантури **Світлана ЯРОЩУК**

Рецензія на робочу програму (додається) надана: **Марина КУЗНЕЦОВА**
(ПІБ)

Юрій КОТВЯКОВСЬКИЙ
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

 Наталія БОНДАР
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 04.10 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ					
1.	Назва ОК	Методологія сучасного правознавства			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний/ДПД та українознавства			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Право/ 081 Право			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	8 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	Денна форма навчання	18	18		54
	Заочна форма навчання	4	4		82
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бондар Наталія Анатоліївна, доцент, доктор філософії за спеціальністю 081 Право Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 114 г			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Розвиток сучасного правознавства обумовлений його переходом від методологічного монізму до світоглядно-методологічного плюралізму, що пов'язано з серйозним переглядом уявлень про державно-правові закономірності. Глибокий аналіз усіх явищ, визначення принципових орієнтирів подальшого розвитку юридичної науки стає найважливішим напрямом наукових досліджень, основою ефективності яких має бути методологія правознавства. Тому формування методологічної системи є першочерговим завданням сучасного правознавства. Освітній компонент "Методологія сучасного правознавства" посідає важливе місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти і буде корисна майбутнім фахівцям у галузі права при формуванні у них системи теоретичних знань та прикладних навичок щодо основних аспектів організації наукового пошуку й набуття здобувачем основних компетенцій щодо проведення освітньо-наукової діяльності.			
13.	Мета освітнього компонента	Метою навчальної дисципліни «Методологія сучасного правознавства» є формування і розвиток у аспірантів навичок проведення самостійних наукових досліджень у галузі права; розкриття творчого наукового потенціалу кожного аспіранта; розробка методології конкретних наукових досліджень (дисертаційних робіт).			

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент має зв'язок із такими курсами, як «Філософія науки», та є основою для підготовки здобувача вищої освіти до професійної науково-дослідної та аналітичної діяльності.
15	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Методологія сучасного правознавства» послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами:</p> <p><i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;</p> <p><i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;</p> <p><i>фабрикації</i> - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;</p> <p><i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;</p> <p><i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;</p> <p><i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;</p> <p><i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;</p> <p><i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним</p>

		необ'єктивного оцінювання результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
16	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4564

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)											Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	
ДРН 1. Аналізувати тенденції розвитку зарубіжної та національної правової науки, про актуальні проблеми, що потребують подальшої наукової розробки в сфері юриспруденції.	+		+	+				+		+	+	Проведення модульного та підсумкового контролю
ДРН 2. Розробляти та формувати цілі і завдання наукового дослідження, обґрунтовувати його актуальність та наукову новизну, знати сучасні вимоги та підходи до підготовки наукових публікацій, їх види, методологію підготовки, наукометричні бази фахових видань, специфіку розміщення публікації в міжнародних і вітчизняних фахових періодичних виданнях.	+	+			+							Експрес-опитування, виконання індивідуального завдання
ДРН 3. Розуміти методики висунення, обґрунтування і перевірки наукових гіпотез	+	+		+	+		+		+			Експрес-опитування, виконання індивідуального завдання

ДРН 4 Знати основні методи досліджень, що застосовуються в юриспруденції; добирати і застосовувати методи, відповідні змісту, меті і завданням конкретного наукового дослідження; визначати доцільність їх застосування в конкретному випадку	+		+			+	+		+	+	+	Проведення модульного та підсумкового контролю
ДРН 5. Демонструвати результати оволодіння методологією наукової творчості та самостійного дослідження і аналізу проблем і процесів правової науки, формулювати та відстоювати власну наукову позицію		+			+	+		+	+			Індивідуальні завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертацій 1. Сутність наукових публікацій та їх роль у процесі підготовки дисертації. 2. Організація підготовки наукової статті та її супровід. 3. Особливості підготовки статей до публікації у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science. 4. Організація роботи з науковою літературою. 5. Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи. 6. Вимоги до оформлення дисертації. 7. Підготовка дисертаційного дослідження до захисту.	4/2	4/2		9/13	1-20

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

8. Процедура захисту дисертаційного дослідження.					
Тема 2. Академічна доброчесність науковця 1. Етика проведення наукових досліджень та підготовки публікації. 2. Види академічної недоброчесності. 3. Плагіат та його види. 4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	2	2		9/13	1-20
Тема 3. Генезис методології сучасного правознавства 1. Становлення і розвиток методології сучасної науки. Становлення і розвиток методології сучасного правознавства. 2. Становлення і розвиток наукознавчих підходів до розуміння сучасного правознавства. 3. Становлення і розвиток уявлень про об'єкт та предмет сучасного правознавства. 4. Становлення і розвиток професійного методологування у сучасному правознавстві. 5. Перетворення методології сучасного правознавства на самостійний напрям юриспруденції.	2	2		9/14	1-20
Тема 4. Актуальні теоретичні проблеми методології сучасного правознавства 1. Значення методології для сучасного правознавства. 2. Сучасне розуміння методології правознавства. 3. Методологічні принципи сучасного правознавства. 4. Співвідношення методології та об'єкта (предмета) сучасного правознавства. 5. Основні методологічні напрями сучасного правознавства.	2	2		9/14	1-20
Тема 5. Методологія сучасного правознавства – складова методології сучасного наукового пізнання	4	4		9/14	1-20

<p>1. Специфіка, форми, рівні, функції та методологія наукового пізнання.</p> <p>2. Поняття, зміст, структура та форма методології сучасного правознавства.</p> <p>3. Світоглядні засади методології сучасного правознавства.</p> <p>4. Наукова картина світу: від класичної до постнекласичної.</p> <p>5. Світогляд, його структура, історичні типи і функції. Домінуючий світогляд. Тип (стиль) домінуючого юридичного мислення, його функції та структура.</p> <p>6. Наукові парадигми сучасного правознавства.</p> <p>7. Методологічні підходи сучасного правознавства</p>					
<p>Тема 6. Методи сучасного правознавства</p> <p>1. Поняття та значення методу у структурі методології сучасного правознавства.</p> <p>2. Проблема відносності, істинності, допустимості, доцільності та цінності методів сучасного правознавства.</p> <p>3. Проблема класифікації методів сучасного правознавства.</p> <p>4. Універсальні (філософські, світоглядні) методи сучасного правознавства.</p> <p>5. Загальнонаукові методи сучасного правознавства.</p> <p>6. Міждисциплінарні методи сучасного правознавства.</p> <p>7. Спеціально-юридичні методи сучасного правознавства .</p> <p>8. Авторське право та проблеми захисту інтелектуальної власності у сфері науково-дослідницької діяльності.</p>	4/2	4/2		9/14	1-20
Всього	18/4	18/4		54/82	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Аналізувати тенденції розвитку зарубіжної та національної правової науки, про актуальні проблеми, що потребують подальшої наукової розробки в сфері юриспруденції.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування, тестування (тест множинного вибору)	12	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	12
ДРН 2. Розробляти та формувати цілі і завдання наукового дослідження, обґрунтовувати його актуальність та наукову новизну, знати сучасні вимоги та підходи до підготовки наукових публікацій, їх види, методологію підготовки, наукометричні бази фахових видань, специфіку розміщення публікації в міжнародних і вітчизняних фахових періодичних виданнях.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування;	4	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	12
ДРН 3. Розуміти методики висунення, обґрунтування і	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за	6	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного	6

перевірки наукових гіпотез	результатами доповідей; - проведення опитування;		вибору)	
ДРН 4 Знати основні методи досліджень, що застосовуються в юриспруденції; добирати і застосовувати методи, відповідні змісту, меті і завданням конкретного наукового дослідження; визначати доцільність їх застосування в конкретному випадку	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування, тестування (тест множинного вибору)	6	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	12
ДРН 5. Демонструвати результати оволодіння методологією наукової творчості та самостійного дослідження і аналізу проблем і процесів правової науки, формулювати та відстоювати власну наукову позицію	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - консультації; - перевірка мультимедійних презентацій, рефератів;	8	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії;	12

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практичне завдання до теми 1 Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертацій	10 балів /10%	До 2 тижня
2.	Практичне завдання до теми 2 Академічна доброчесність науковця	10 балів /10%	До 3 тижня
3.	Практичне завдання до теми 3 Генезис методології сучасного правознавства	10 балів /10%	До 4 тижня
4.	Тестування	5 балів /5%	До 5 тижня
5.	Атестація	15 балів /15%	До 6 тижня
6.	Практичне завдання до теми 4 Актуальні теоретичні проблеми методології сучасного правознавства	10 балів / 10 %	До 7 тижня
7.	Практичне завдання до теми 5 Методологія сучасного правознавства – складова методології сучасного наукового пізнання	10 балів /10%	До 8 тижня
8.	Практичне завдання до теми 6 Методи сучасного правознавства	10 балів /10%	До 9 тижня
9.	Тестування	20 балів /20%	До 10 тижня
	Всього	100	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Індивідуальне завдання до теми 1	< 2 бали Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	2-5 бали Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	5-8 бали Виконано усі вимоги завдання.	10 балів Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Індивідуальне завдання до теми 2	< 2 бали Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	2-5 бали Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	5-8 бали Виконано усі вимоги завдання.	10 балів Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Індивідуальне завдання до теми 3	< 2 бали Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю	2-5 бали Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити,	5-8 бали Виконано усі вимоги завдання.	10 балів Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано

	помилки.	відсутній аналіз інших підходів до питання.		власне вирішення проблеми.
Тестування за опрацьованими темами	<i>< 2 бали</i>	<i>3 бали</i>	<i>4 бали</i>	<i>5 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Атестація	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Індивідуальне завдання до теми 4	<i>< 2 бали</i>	<i>2-5 бали</i>	<i>5-8 бали</i>	<i>10 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Індивідуальне завдання до теми 5	<i>< 2 бали</i>	<i>2-5 бали</i>	<i>5-8 бали</i>	<i>10 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Індивідуальне завдання до теми 6	<i>0-5 балів</i>	<i>5-10 балів</i>	<i>11-16 балів</i>	<i>17-20 балів</i>
	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані із значними помилками або не виконані	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані з помилками	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані
Тестування	<i>0-3 бали</i>	<i>3-5 балів</i>	<i>5-7 балів</i>	<i>7-10 балів</i>
	Залежить від	Залежить від	Залежить від	Залежить від

	кількості вірних відповідей на тест	кількості вірних відповідей на тест	кількості вірних відповідей на тест	кількості вірних відповідей на тест
--	---	---	--	--

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
Осінній семестр		
1	Експрес-опитування під час вивчення кожної тем	2 тиждень, 3 тиждень, 5 тиждень, 7 тиждень
2	Проходження тестування поточного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу
3	Самооцінювання	3, 9 тиждень
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	Протягом всього семестру
5	Взаємооцінювання	4, 5, 10 тижні
6	Письмовий зворотний зв'язок (письмові роботи після вивчення тем 1-3, 3-6)	4, 10 тижні

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні ресурси

1. Балинська О. М., Яценко В. А. Методологія сучасного правознавства: посібник / О. М. Балинська, В. А. Яценко; за заг. ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 372 с.
2. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
4. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
5. Методологія наукових досліджень. Підручник / Данильян О., Дзьобань О. Харків: Право. 2019. 368 с.
6. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник/ А. П. Ладанюк, Л. О. Власенко, В. Д. Кишенько; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ: Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І.С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
8. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни Організація та методологія наукових досліджень: для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / Міністерство освіти і науки України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого ; упоряд. : О. П. Данильян, О. П. Дзьобань. - 2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків : Право, 2020. 40 с.
9. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2017. 448 с.
10. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник / А. П. Ладанюк, Л. О. Власенко, В. Д. Кишенько ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
11. Хрідочкін А. В., Макушев П. В. Методологія сучасного правознавства : навчальний посібник / А. В. Хрідочкін, П. В. Макушев. Дніпро : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 368 с.
12. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с

Додаткова література

13. Баранова Ю.О. Методологічні правила порівняльно-правових досліджень. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2015. 193 с.
14. Бондар Н.А., Стрельник В.В. Методологія наукового дослідження теоретико-правових факторів впливу на розвиток юридичної освіти в умовах глобалізації. Юридичний науковий електронний журнал, 2023 р. №2. С. 102-105. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2023/21.pdf
15. Бондар Н.А. Юридична освіта в Україні в умовах глобалізації: історико-правове дослідження. URL: <http://surl.li/bkejv>
16. Бондар Н.А. Юридична освіта в глобальному контексті: можливості та виклики. Visegrad Journal on Human Rights. 2021. No4. С. 37-40. URL: <http://surl.li/bkejv>
17. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи. Історико-правовий часопис. №2 (8). 2016.С.20–27.

18. Харитонов Р.Ф. Галузева юридична компаративістика: загальнотеоретичне дослідження. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень. Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2016. 13 с.

19. Фальковський А. О. Аксиологічний підхід в методології сучасної юриспруденції. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.12 - філософія права. Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2011. 19с.

20. S Shestakovska, N Bondar, I Kravchenko, M Kuznetcova, LM Akimova, OO Akimov. COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF SOCIAL LEAVE: INTERNATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. Volume 12 (2022). p. 27-32. URL: <http://surl.li/ddmul>

Методичне забезпечення

1. Кравцова Т.М. Методологія сучасного правознавства. Конспект лекцій для аспірантів денної та заочної форм навчання / Суми, СНАУ, 2020 рік, 106 с.

2. Кравцова Т.М. Методологія сучасного правознавства: Методичні вказівки щодо проведення практичних занять для аспірантів денної та заочної форм навчання / Суми, 2020 р. 19 с.

3. Кравцова Т.М. Методологія сучасного правознавства: Методичні вказівки до самостійної роботи для аспірантів денної та заочної форм навчання / Суми, 2020 р. 20 с.

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ - Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index/> .

2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.

3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

4. Міністерство освіти і науки України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.mon.gov.ua/>.